

*Εἰς τσ' εἰκοσπέδε τοῦ μηροῦς τοῦ ἔρημον Φλεβάρη,
ἔπαθεν ὁ γιορδαμιλῆς μιὰν ἀδικιὰ μεγάλη
Κρήτ. ("Αγιος Βασίλ.)*

*"Ἐ Πέτρο μον γιορδαμιλῆ, | ἀσίκη καὶ λεβέδη μον
(ἐκ μοιρολ.) Πελοπν. (Μάν.)*

*"Ἐ Γιάννη μον γιορδαμιλῆ, | ποὺ ἥτα ἡ ἀξία ζον πολλὴ
αὐτό.*

*'Ιορδαμιλῆ κι ἀσίκη μον, | νά' σουν ἐσὺ τσῆ τύχης μον·
'Ιορδαμιλῆ, 'Ιορδαμιλῆ, | ώς καὶ τὸ βόι σου μιλεῖ
Νάξ. ("Απύρανθ.) Συνών. λεβέν της. 2) 'Εριστικὸς Νάξ.
(Απύρανθ.): "Ωχον, 'Ιορδαμιλῆδισσα πού 'σαι!*

'Η λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Γιορνταμιλῆς καὶ ως ἐπών. 'Αθῆν.

γιορνταμιλίκι τό, ἀμάρτ. γιορδαμιλ' Νάξ. ("Απύρανθ.)

*'Έκ τοῦ Τουρκ. yordamli = εὐκίνητος, ἐπιδέξιος
καὶ τῆς καταλ. -ίκι αναλογικ. πρὸς ἄλλα οὔσ. ἐκ τῆς
Τουρκ. Πρ. ἀσικλίκι.*

*'Η κομψότης, ἡ χάρις, τὸ εὐσταχὲς τοῦ σώματος: "Ωχ,
ὅμορφη πού' ν ἡ κακοπεσμένη! "Ολο γιορδαμιλ' εἶναι (κα-
κοπεσμένη = ἀτυχής, εὐφημητ.) 3) 'Εριστικότης: "Ολο 'Ιορ-
δαμιλ' τρανῆς' εὐτός (ἐπιζητεῖ διαρκῶς ἀφορμὴν φιλονι-
κίας). Μή μὲ καταδικάζετε, μούρ' ἀθρῶποι, μὰ δὲν ἔβόρον
νὰ μὴ δοῦ μιλήσω, 'ιατὶ ἥρθε καὶ τρανά μον 'Ιορδαμιλ'!
Συνών. ἀσικλίκι 8, λεβέν τις.*

γιορντανάκι τό, ἐνιαχ. γκερντανάκι Μ. Λελέκ., 'Επι-
δόρπ., 101 γερδανάκι Θράκ. γιορδανάκ' Θράκ. (Ξάνθ.)
γερδανάκ' Θράκ. γερτινάκι Δ. Καμπούρογλ., Μνημ. 'Ιστορ.
'Αθην., Γ', 36 γιορντενάκ' Μακεδ. (Χαλκιδ.)

*'Έκ τοῦ ούσ. γιορντάνι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.
-άκι.*

1) Τὸ παχὺ μέρος τοῦ λαιμοῦ, τὸ εύρισκόμενον κάτωθεν
τοῦ πώγωνος Θράκ. (Ξάνθ. κ.ά.): "Άσμ.

*'Σ τὸν μάγοντού σ' ἔχεις ἵλιά, 'ς τ' ἀχείλι σ' ἔχεις
βάρμα
'πουκάτ' 'ς τοὺς γιορδανάκι σου χρυσῆ πουρτονακαλλιά
Συνών. προγόνοι λι. 2) Περιδέραιο ἀποτελούμενο κυρίως
ἀπὸ χρυσᾶς ἡ ἀργυρᾶ νομίσματα Μακεδ. (Χαλκιδ.) — Δ.
Καμπούρογλ., Μνημ. 'Ιστορ. 'Αθην., Γ', 36: "Άσμ.*

*Βγάζει τὰ γιορντενάκια της καὶ 'ς τὰ σκυλλιὰ τὰ βάνει,
βγάζει τ' ἀργυροτέρακα τ' 'ς τὰ πρόβατα τὰ βάνει
(ἀργυροτέρακα = ἐνώτια ἀργυρᾶ) Χαλκιδ. Συνών. γιορντάνι
πρόσωπο, στολίδι Μ. Λελέκ., 'Επιδόρπ., 101: "Άσμ.*

*Γκερντανάκι μον, μήν τρέμης,
γέρους, νέους μή μαραίνης
Συνών. φρ.: χρυσάφι μον!*

γιορντανάτος ἐπίθ. Μακεδ. ('Επταχώρ.) Πελοπν. ('Ο-
λυμπ.) Στερελλ. ('Ακαρναν.) — Λεξ. Δημητρ. γκιρντανάτος
'Ηπ. (Κόνιτσ.) γκιρντανάτος "Ηπ. (Πλατανούσ.) Μακεδ.
(Γήλοφ. Δαμασκ. Δεσκάτ.) γκιρντανάτος Μακεδ. (Σταν.)

*'Έκ τοῦ ούσ. γιορντάνι καὶ γκιρντανάτος, ὅπου καὶ οἱ τύπ. γκιρντα-
νάτος καὶ γκιρντανάτος, καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.
-άτος.*

1) 'Ο φέρων γιορντάνια, περιδέραια Μακεδ. (Δα-
μασκ.) κ.ά. — Λεξ. Δημητρ. 2) Συνεκδ. ἐπὶ πτηνῶν ὁ ἔχων
πτῖλα (φτερά) διαφορετικοῦ χρώματος ἐν εἴδει περιδερχίου

εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ στήθους "Ηπ. (Κόνιτσ.) Μακεδ. ('Ε-
πταχώρ.) Πελοπν. ('Ολυμπ.) Στερελλ. ('Ακαρναν.): "Άσμ.

*Περδικούλα γιορντανάτη κι ὅμορφο πουλλί,
αὐτοῦ 'ς τὰ πλάγια ποὺ κοιμᾶσαι καὶ 'ς τὰ πετρωτὰ
δὲ φοβᾶσαι ἀπ' τὰ γεράκια κι ἀπ' τὸ σταυραετό;
'Ακαρναν.*

*Πέρδικά μον γιορντανάτη, μιὰ ψυχὴ ἔχω κι ἔλλα πάρο' τη
'Ολυμπ. 3) 'Επὶ ζώων, ὁ ἔχων εἰς τὸν λαιμὸν του τρίχωμα
διαφορετικοῦ χρώματος ἀπὸ τὸ ὑπόλοιπον σῶμα, συνήθως
λευκὸν "Ηπ. (Πλατανούσ.) Μακεδ. (Γήλοφ. Δασοχ. Δεσκάτ.
Σταν.): "Έχουν 'να σκλλή γκιρντανάτον 'ς τὰ γίδια Γήλοφ.*

γιορντανές ὁ, ἐνιαχ. γιορδανές Κρήτ. (Μονοφάτσ.)
γκιρντανές Πελοπν. ('Ηλ.)

*'Εκ τοῦ ούσ. γιορντάνι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.
-άς.*

*Είδος κρίκων συνδεομένων μεταξύ των διὰ περιστρεφό-
μένου κοχλίου, διὰ νὰ μὴ στρίβῃ τὸ σχοινὶ τῶν ζώων. Συνών.
κρικέλι.*

γιορντάνης ὁ, ἐνιαχ. γκιρντανάτης Μακεδ. (Μοσχοπό-
ταμ.)

'Εκ τοῦ ούσ. γιορντάνι ἀναλογ. πρὸς ούσ. εἰς -ης.

*Σκύλλος μαύρου χρώματος μὲ λευκὸν τρίχωμα ἐν εἴδει
περιδεράτου εἰς τὸν λαιμόν.*

γιορντάνι τό, γκερντανάτη Θράκ. (Σηλυβρ. κ.ά.) — Λεξ.

Πρω. Δημητρ. γκερντανάτη Θράκ. ('Αδριανούπ.) Πόντ. (Χαλδ.)

Προπ. (Πάνορμ.) γερδάνη Α. Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) Θράκ.

(Τσακίλ.) γκιρντανάτη "Ηπ. (Κόνιτσ.) Θεσσ. Θράκ. ('Αμορ.

Ελληνοχώρ. Μάδυτ.) Μακεδ. (Βελβ. Δρυμ. Φλόρ.) γκερδάνη

"Ηπ. Θράκ. (Μυριόφ. κ.ά.) γκιρδάνη Θράκ. ('Αλμ. Μάλγαρ.)

γκερδάνη Θράκ. γκελντάνη Τσακων. (Πραστ.) γερντάνη 'Α-

θῆν. Πελοπν. (Μεγαλοχ.) — Δ. Καμπούρογλ., Μνημ. 'Ιστορ.

'Αθην., Γ', 39 — Λεξ. Μπριγκ. γιορντάνη 'Αθην. γιορδάνη Μα-

κεδ. (Χαλκιδ.) γερτάνη Πελοπν. (Οίν.) — Κ. Κρυστάλλ.,

"Εργα, 2,59 γεριτάνη Δ. Καμπούρογλ., Μνημ. 'Ιστορ. 'Αθην.,

Γ', 49 γερδάνη Κῶς γιρδάνη Κῶς κερντάνη Θράκ. (Σιρέντζ.
Τσανδ.) Τσακων. (Πραστ.) κιρτάνη Κρήτ. κερτάνη Πόντ.

(Κοτύωρ.) γκιρντανάτη πολλαχ. γκιρντανάτη Μακεδ. ('Αβδέλλ.

Βέρ. Βλάστ. Δεσκάτ. 'Εράτυρ. Καστορ. Νάουσ. Πάγγ. Σίτ.

Φυτ.) Πελοπν. (Αχαΐα) Στερελλ. (Μαλεσ.) — Κ. Κρυστάλλ.,

εἰς 'Αττικ. Μουσ., Γ', 53 γκιρντανάτη "Ηπ. (Ζαγόρ.) Θράκ.

(Σουφλ.) Μακεδ. (Βρία Βροντ. Γαλατ. Δεσκάτ. Καστορ.

Κοζ. Ρητίν. Σιάτ.) γκιρντανάτη "Ηπ. (Κωστάν.) γκιρντανάτη

"Ηπ. (Ξηροβούν.) γκιρντανάτη Θράκ. ('Αδριανούπ.) Μακεδ.

(Δαμασκ. Κοζ. Φλόρ.) γκιρδάνη Μακεδ. (Κοζ.) γκιρντανάτη

"Ηπ. Στερελλ. (Αίτωλ. Καλοσκοπ. Παρνασσ. Τριχων.

Φθιώτ. Φωκ. Χρισ.) — Λεξ. Γαζ. γκιρντανάτη Εύβ. (Κουρ.)

γιορντάνη σύνηθ. γιορδάνη Κρήτ. γιορντάνη Στερελλ. ("Αγιος

Γεώργ.) γιορντανάτη 'Αντίπαρ. Πελοπν. (Δάρα Αρκαδ.

Δυρράχ. Καλάβρυτ. Λάστ. Μεγαλόπ.) — Γ. Δροσίν., 'Αγροτ.

'Επιστ., 53,54 Μ. Μαλλακάσ., εἰς 'Ανθολ. Η. 'Αποστολίδ.,

221 — Λεξ. Δημητρ. γιορντανάτη "Ηπ. (Ιωάνν.) Μέγαρ.

γιορντανάτη Μέγαρ. γιορντανάτη Εύβ. (Στρόπον. κ.ά.) "Ηπ.

(Ιωάνν. Πλατανούσ. κ.ά.) Θάσ. Θεσσ. ('Αργιθ. Δομοκ.

Τσαγκαρ.) Μακεδ. (Ροδολίβ.) Στερελλ. (Αίτωλ. Ακαρναν.

Κολάκ. Λεβάδ. Παλαιοχ. Φθιώτ. Φωκ.) γιορντανάτη Θεσσ.

(Αλμυρ.) Λημν. (Πλάκ. κ.ά.) Μακεδ. (Αύλ. Παγγ.) Ρόδ.

(Μαράσ.) Στερελλ. (Παρνασσ.) γιορδάνη Κρήτ. γιορντανάτη

Σάμ. (Μαρχθόν.) γιορνδάμι 'Ιθάκ. γιορτάνι "Ηπ. 'Ιων. (Σμύρν.) Κρήτ. (Νεάπ.) Κωνπλ. Πελοπν. (Βλαχοκερ. Βούρβουρ. κ.ά.) — Σ. Περεσιάδ., Χορ. Ζαλόγγ., 30 γιορντάνι "Ηπ. — Κ. Κρυστάλλ., "Εργα, 1, 213—Λεξ. Μπριγκ. γιορτάνι" Εύβ. γιορντάνι" Εύβ. ('Αγία "Ανν.) γιορτάνι Πελοπν. (Δυρράχ.) γιορνδάμι Ρόδ. (Μαράσ.) γιορτένι Θάσ. Μακεδ. (Χαλκιδ.) γιορνδένι Μακεδ. (Χαλκιδ.) Πληθ. γκερντάνιχ Πόντ. (Κοτύωρ.)

'Εκ τῶν Τουρκ. *g e r d a n* = διπλοπήγουνο, λαιμὸς καὶ *g e r d e n* = λαιμός.

1) Κόσμημα τοῦ λαιμοῦ, περιδέραιον, ἢ τοῦ στήθους, ἀποτελούμενον ἀπὸ μίκη ἢ περισσοτέρας ἀλυσίδας καὶ ἀπὸ ἀργυρᾶ ἢ χρυσᾶ νομίσματα ἢ ἀπὸ χάνδρων διαφόρων χρωμάτων σύνηθ.: Φόριδι χρυσὸς γιορντάνι" "Ηπ. (Πλατανούσ.) Χαλκώματα ὀκάδες πέντε, γιορντάνι ἔνα Πελοπν. (Κλειτορ.) Γκελντάνι ἔνα, δαχτυλίδια ἐπτὰ Τσκων. (Πραστ.) 'Η μανιά μ' είχιν ἔνα γιορντάνι" ἀπὸ ζύγιζιν μιὰ πισιονσία (μανιά = γιαγιά, ζύγιζιν = ἄξιζε) Μακεδ. (Βρίτ.). Θὰ τῆς ἔδινε νὰ κάμη ἔνα κόκκινο φουστάνι καὶ ν' ἀγοράσῃ ἔνα κοραλλένιο γιορντάνι Γ. Ξενόπ., Γυρισμ., 221 || Φρ. Τοὺ πάντα γιὰ κόκκινον γιορντάνι" (μεταφ. γιὰ αἴμα, γιὰ σφάξιμο!) Στερελλ. (Κολάκ.) Εἶπι οὐ ἀ-Κουσμᾶς στοὺν 'Αλῆ Παδιᾶ: — Θὰ πᾶς 'ς τ' Πόλ' μὲ κόκκινον γιορντάνι" (μεταφ. σφαγμένος) Θεσσ. (Άργιθ.) Τῆς Παναγίας τὸ γκερδάνι (λέγεται οὕτω ἡ ἀλυσίς ἢ ὅποια χρησιμοποιεῖται διὰ τοὺς παράφρονας εἰς τὸ μετόχιον τῶν Ιβήρων) Θράκ. (Μυριόφ.) || Παροιμ. Μὶ τὸν γιορνδάνι κλαίει (δὲ πλοῦτος δὲν ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν τῆς εὐτυχίας) Μακεδ. (Αὔλ. Πάγγ.) || "Άσμ.

Μπῆκαν οἱ βλάχες στὸ χορὸν μὲ τὰ γιορντάνια 'ς τὸ λαιμὸ Πελοπν. (Δάρ. 'Αρκαδ.)

Βάνεις τοὺν ἥλιον πρόσουπον κὶ τὸν φιγγάρ' ἀστίθι κὶ τὴν οὐχιὰ τὴν πλούμιστὴ γιορντάνι" στὸν λιμὸ σου Στερελλ. (Φθιώτ. Φωκ.) Τὸ ἄσμ. εἰς παραλλαγ. κ.ά.

Τὸν ποιά 'ν' αὐτεῖν' ἡ ἔμονφη πόρχιτι ἀπὸ τὴν βρύση μὲ τὸν γκιορντάνι στὸν λιμό, μὲ τὴ λεγανὴ τὴ μέση κὶ μὲ τὸν 'σημουζούναρον χαμπ'λὰ χαμπ'λὰ ζουμένη; Μακεδ. (Αβδέλλ.)

"Έχω καιρὸ δὲ φίλησα κόδη ἀρραβωνιασμένη καὶ παντρεμένη μὲ φλωρὶ καὶ βλάχα μὲ γιορνδάνι "Ηπ.

Τὸ γιορντάνι μὲ τ' ἀλύδια, | τὴν κυρὰ νὰ πιάνῃ λύσσα (σκωπτικὸν) Πελοπν. (Καρυὰ Κορινθ.) || Ποιήμ.

Σῦρε νὰ πῆς τῆς μάννας σου νὰ φάψῃ τὰ προικιά σου καὶ βάλε τὰ γιορντάνια σου κι ἄλλαξε καὶ στολίσου Ι. Πολέμ., 'Αλάβαστρ., 175

Σὰν τί τὰ θέλω τὰ φλωρὶ καὶ τὰ βαριὰ γκιορντάνια, σὰν τί τὰ θέλω τὰ χρυσᾶ κι ἀσημωμένα ροῦχα Κ. Κρυστάλλ., εἰς 'Αττικ. Μουσ., Γ', 53

Tί ωραῖος! τὸν θυμοῦμαι, ἀστροβολοῦσε καβάλλα στὸ φαρὶ τον, βυσσινιὰ φέρμελη χρυσοκέντητη ἐφοροῦσε γιορντάνια ἀπὸ βενέτικα φλουριὰ

Μ. Μαλακάσ. εἰς 'Ανθολ. Η. 'Αποστολίδ., 221. Συνών. γ κού σ α, κο λα ἵ να, κο λ λιέ. **β)** Κόσμημα τοῦ λαιμοῦ ἀποτελούμενον ἀπὸ λεπτὴν στενὴν λωρίδα ύφασματος κεντημένην μὲ μικρὰς χρωματιστὰς χάνδρας Μέγαρ. **2)** Στόλισμα, ἀντικείμενον καλλωπισμοῦ σύνηθ.: Εἶσαι κούκλα σήμερα μὲ τὰ γιορντάνια σου σύνηθ. Πουλλὰ γκιορντάνια κρέμασιν ἀπάρου τ' οι Μακεδ. (Γαλατ.) || "Άσμ.

Τὸν ἥλιο βάρει πρόσωπο, τὴν θάλασσα γιορδάμι, τὴν ἀμμο τὴν ἀμέτρητη βάρει μαργαριτάρι

Κρήτ. Συνών. σ τ ο λ ἴ δι, λ ο ὅ σ ο. **β)** Στολίδι ἐπιμετώπιον χρυσοῦν, στολίζον τὸ μέτωπον ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον Κῶς:

Στολίστε της τὸ κούτελ-λον μὲ τὸ χρουσὸς γιορδάνι τὰ παραβγῆ 'ς τὴν ὁμορφιὰν τὸμ-βοταμὸ Γιορδάνη

3) Τὸ κρεμάμενον κρέας κάτωθεν τῆς σιαγόνος ἀνθρώπου ἡ ζώου "Ηπ. Θράκ. (Σηλυβρ. Τσακίλ.) 'Ιθάκ. Κρήτ. Μακεδ. (Καστορ.) Πόντ. (Κοτύωρ.) Προπ. (Μηχαν.): Κρεμάσαντας τὰ γερδάνια τ' σὰ τζ' ἀγελάδας Τσακίλ. Κρέμασι οὐ λιμὸς του γκιορντάνι Καστορ. Συνών. γι ο ρ ν τ α ν ἀ κι, π ρ ο γ ο ύ λ ι. **β)** Παρωτῖτις, παραμιγοῦλες Πόντ. (Κοτύωρ.)

4) Λαιμός, στῆθος Θεσσ. Πόντ. (Κοτύωρ. Χαλδ.) "Άσμ.: Ná 'παιρε δ Θεός τὴν ψή μ' | 'ς σ' ἀσπρο τὸ κερτάν' τ' σ' ἀτάν'

Κοτύωρ. **5)** Λαιμός πτηνοῦ μὲ πτῖλωμις διαφορετικοῦ χρώματος ἀπὸ τὸ ὑπόλοιπον σῶμα ἐν εἴδει περιδεραίου Μακεδ. (Βρίτ. κ.ά.) — Σ. Περεσιάδ., Χορ. Ζαλόγγ., 30 Σ. Ματσούκ., Γλυκοχαράμ., 16: Τὰ μαῦρα τὰ κονράκια τὰ λέν' κονραζίνις κὶ τ' ἄλλα μι 'να γκιορντάνι" 'ς τὸν λιμὸ τὰ λέν' γκιορντάνι' κα Βρίτ. || Ποιήμ.

'Η πέρδικα εἰν' ἄλλη στοὺς κάμπους ὅταν περιπατῇ κι ἄλλο καμάρι ἔχει, ὅταν ἀπὸ βουνοῦ κορφὴ στὸν κυνηγό της δείχνει τὸ ρόδιο γιορντάνι της ποὺ φέρνει στὸ λαιμό της Σ. Περεσιάδ., ἔνθ' ἀν.

Ξυπνάτε μὲ τὴν πέρδικα τὴν κοκκινονυχοῦσα πόχει γκιορντάνι 'ς τὸ λαιμὸ καὶ χιλιοπλουμισμένο μὲ τὰ λουλούδια τοῦ βουνοῦ, τοῦ Μάη τὰ λουλούδια

Σ. Ματσούκ., Γλυκοχαράμ., 16. **6)** Λουρὶ γύρω ἀπὸ τὸν λαιμὸν τοῦ ζώου, τὸ περιαυχένιον σαγῆς Μακεδ. (Χαλκιδ.) Συνών. κ ο λ ἀ ν ι, λ α i μ α ρ i ἄ. **7)** Ζωνάρι ἀπὸ ύφασμα ἡ δέρμα καὶ ἀπὸ πολύτιμον ἡ μὴ μέταλλον "Ηπ.: "Άσμ.

Ná 'μουν φλωρὶ'ς τὸ στῆθος της, γιορντάνι 'ς τὴν ποδιά της.

8) Εἶδος γυναικείου φορέματος "Ηπ.: "Άσμ.

Σδφερα γγαλὶ καὶ χτένι κι ἀσημοσονγιά, τὸ γγαλὶ γιὰ τὰ γγαλίζης τὰ γιορντάνια σου καὶ τὸ χτένι νὰ χτενίζης τὰ χρυσᾶ μαλλιὰ

(γγαλὶ = καθρέπτης). **β)** Πολυτελής γυναικείος ἐπενδύτης, ἀνευ χειρίδων, μέχρι τῶν γονάτων καὶ ἀνοικτὸς ἔμπροσθεν Πελοπν. (Μεγαλόπ.)

γιορντάνικος ἐπιθ. ἐνιαχ. γκιορντάνικος Μακεδ. (Βρίτ.).

'Εκ τοῦ ούσ. γι ο ρ ν τ ἀ ν ι, παρὰ τὸ δπ. καὶ γκιορντάνι', καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ι κ ο ζ.

'Επὶ πτηνοῦ φέροντος πτῖλωμις διαφορετικοῦ χρώματος εἰς τὸν λαιμὸν ἐν εἴδει περιδεραίου: Τὰ μαῦρα τὰ κονράκια τὰ λέν' κονραζίνις κὶ τ' ἄλλα μι 'να γκιορντάνι" τὰ λέν' γκιορντάνι' κα. Συνών. γι ο ρ ν τ α ν ἀ τ ο ζ 1β, γι ο ρ ν τ α ν ο ύ σ η ζ.

γιορντανιλίκι τό, ἐνιαχ. γερδανίκι' Θράκ. (Τσακίλ.) γκερντανλούκ' Πόντ. γκερντανλούγ' Πόντ. (Χαλδ.) γκερντανούχ' Καππ. (Μισθ.) κερντανλούκ' Πόντ. (Χαλδ.) κερντανλούχ' Πόντ. (Χαλδ.) κερνταλούκ' Πόντ. (Κοτύωρ.) γιορδαναλίκι Κρήτ. (Μουστάκ. κ.ά.) γιορταναλίκι Κρήτ. (Σφακ.

